

Во согласност со Закон за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр. 05/02), Закон за градење („Сл.весник на РМ“ бр. 130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012 ,144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14,42/14, 115/14,149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20), Закон за урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ“ бр.32/2020), Правилникот за формата и содржината на одобрението за поставување на времен објект и урбана опрема и начинот на неговото издавање („Сл.весник на РМ“ бр.123/2008), и Упатство за начинот на изготвување на годишната програма за поставување на временни објекти и микролокациски услови и формата и содржината на одобрението за поставување на временни објекти и одобрението за поставување на урбана опрема (Сл.весник на РМ бр.36/2010) донесено од Министерството за транспорт и врски, Советот на Општина Желино на седницата одржана на ден 29.11.2023 година, донесе:

ПРОГРАМА

**за поставување на урбана опрема наподрачјето
на општина Желино**

1. Цел на Програмата

Со програмата за поставување на урбана опрема се постигнуваат следните цели:

- Евиденција на урбана опрема на територија на општина Желино;
- Естетско обликовните подобрувања и воведување на нови стандарди во уредување на просторот;
- Уредување, оплеменување, хуманизација на просторот и заштита на животната средина;
- Вработување на невработени лица;
- Можност за активирање на повеќе стари занаети и различни видови на ракотворби преку изработка, изложување и продажба на накит, уметнички предмети, предмети за различна употреба, сувенири;
- Брз сервис и услуга на граѓаните од непосредната близина (телефонски говорници, автобуски постојки, продажба на весници, продажба на храна, сувенири, цвекиња);

2. Видови на урбана опрема

Според член 80 и 80-а од Законот за градење („Сл.весник на РМ“ бр.130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012 ,144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14,42/14, 115/14,149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20), урбаната опрема претставува опрема која се поставува на градежно изградено и неизградено земјиште во сопственост на Република Северна Македонија. Под урбана опрема, во смисла на овој закон, се смета опрема за продажба на билети за јавен превоз, весници, сувенири, цвекиња, сладолед, телефонски говорници, автобуски постојки, типски објекти за обезбедување кои се во функција на дипломатско-кузуларните претставништва, на објекти на органите на државната управа и на резиденцијалните објекти, јавни санитарни јазли, тераси со или

без настрешници, платформи за јавни манифестации, на копно и на водена површина, покриени и непокриени шанкови, самостоечки реклами паноа, детски игралишта, фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци.

Урбаната опрема се поставува исклучиво за остварување на јавен интерес утврден со закон.

Урбаната опрема не е дел од градежното земјиште и врз основа на ова не се стекнуваат стварни права врз градежното земјиште.

Оваа урбана опрема ќе се поставува со претходен избор од неколку типски идејни решенија кои Општина Желино ќе ги избира на конкурс.

Привремени паркинзи и приодни патеки

Привремени паркинзи и приодни патеки на неизградено градежно земјиште се изведуваат со елементи кои лесно можат да се отстранат, кои не ја нарушуваат животната средина, со можност за поставување на ниска ограда (не повисока од 0,80 м).

Платформи

Платформите за спортски, културни, туристички и забавни настани (манифестации), како и придружните објекти во функција на истите, се со висини и површини кои овозможуваат безбедност при нивното користење.

Платформите се поставуваат на изградено или неизградено градежно земјиште кое може да прими поголема група на граѓани, согласно стандардите на оваа одлука.

Поставувањето и отстранувањето треба да биде непосредно пред и по завршувањето на манифестацијата, а просторот треба да се уреди во првобитна состојба од страна на субјектот кој ја поставил платформата.

Информативни паноа

Информативните паноа служат за јавна намена, за информирање на граѓаните (карта на селата на општината Желино, возен ред и друго) и огласување за културно-уметнички, спортски и други манифестации.

Поставувањето на информативните паноа не смее да го попречува нормалното одвијање на сообраќајот.

Информативните паноа може да бидат слободностоечки, преносливи, прицврстени на објект и сл.

Продажба на билети, продажба на храна, весници, сувенири, цвеќе и сладолед

Површината на урбаната опрема во која ќе се врши продажба на билети, весници, сувенири и сладолед да не биде поголема од $4,0\text{m}^2$, а за продажба на цвеќе не поголема од $16,0\text{m}^2$.

Телефонски говорници

Телефонски говорници, поштенски сандачиња, интернет пултови и банкомати можат да бидат слободностоечки или прикачени на зид и треба да се поставуваат на начин да можат да ги користат лица со посебни потреби.

Минималниот простор кој што треба да е слободен пред апаратите изнесува $1,5\text{m} \times 1,5\text{m}$, како би се овозможило нивно непречено функционирање и пристап до нив, а притоа да не се нарушаат постојните пешачки движења.

Монтажно-демонтажни типски објекти

Монтажно - демонтажни објекти од лесна конструкција, се објекти со површина до $16,0\text{ m}^2$, кои можат да се постават на одредени места. Монтажно - демонтажни објекти од лесна конструкција се наменети за продажба на весници, продажба на храна, билети за јавен превоз, вода и безалкохолни пијалаци, сувенири, лотарија, кондиторски и слични производи.

Монтажно - демонтажни објекти од лесна конструкција можат да се поставуваат и на одредени места при одржување на хуманитарни, културни, забавни, спортски, изложбени, рекламино - промотивни или деловно - информативни и други активности по повод празници и манифестации како придружни објекти во функција на настаните.

(1) Обликовни услови

- Монтажните објекти со своето обликување мора да бидат усогласени со просторот на кој се поставуваат, треба да се со унифициран изглед и боја кои ќе се определат со проект за поставување на временни објекти и урбана опрема. Начинот на покривање треба да биде типски без додаток на монтажна тенда. За заштита од сонце и дожд на челото на монтажниот објект можно е поставување на рол тенда.
- На монтажниот објект може да се постави рекламен натпис со големина не поголема од челото на објектот со името на фирмата која го користи (врши дејност) без можност за истакнување на други реклами пораки. Рекламниот натпис да не го надминува горниот раб на монтажниот објект повеќе од 50cm .
- На надворешниот дел од монтажниот објект не се дозволени видливи инсталации или делови на уреди за вентилација и климатизација како и било каква опрема надвор од габаритот на објектот.

(2) Сообраќајни услови

- Монтажен објект или групација на монтажни објекти мора да биде лоцирана на начин кој нема да го попречува слободното движење на пешаци, инвалиди и возила. Се поставуваат на оддалеченост од работ на коловозот мин. $1,5\text{m}$ до $2,5\text{m}$, а од раскрсница мин. $10,0\text{m}$ од почетокот на радиусот за десно свртување.

(3) Технички услови

- При поставување на монтажниот објект мора да се обезбедат санитарно-технички и хигиенски услови: проветрување природно или вештачко, бучавата која се создава со вршење на дејноста да не ја преминува дозволената граница, да се обезбеди заштитен отвор со прописно изведен пулт за издавање на роба, да се обезбеди приклучок на електрична енергија, приклучок на вода и канализација, (мијалник-тоалет).
- Подната, зидната и таванска облога како и пултот за издавање на роба да се изведат од непропусен, неотровен, материјал кој не упива и кој лесно се чисти.

Автобуски постојки

Поставувањето на автобуски постојки да биде во согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и Законот за јавните патишта, а димензионирањето да се врши со мултилицирање на модули со површина од $4,0\text{m}^2$ до $16,0\text{m}^2$ и висина до $4,0\text{m}$ од ниво на тротоар до врвот на покривачот.

Во зависност од фреквенцијата на сообраќајот има четри типа на автобуски стојалишта и тоа:

a) **Тип А** - само автобуска постојка

Во рамките на овој тип има настрешница, клупа, корпа за отпадоци, рекламино пано, урбани светилки и информативни табли.

b) **Тип Б** - автобуска постојка со билетара

Во рамките на овој тип има билетара, настрешница, клупа, корпа за отпадоци, рекламино пано, урбани светилки и информативни табли.

c) **Тип В** - автобуска постојка со киоск

Во рамките на овој тип има киоск, настрешница, клупа, корпа за отпадоци, рекламино пано, урбани светилки и информативни табли.

d) **Тип Г** - автобуска постојка со билетара и киоск.

Во рамките на овој тип има билетара, киоск, настрешница, клупа, корпа за отпадоци, рекламино пано, урбани светилки и информативни табли.

Типот на автобуските постојки и микролокацијата каде ќе бидат поставени се одредува според планот на автобуски постојки кој го утврдува Општина Желино.

При лоцирање на автобуските постојки потребно е да се обезбеди минимум слободен прооден простор пред нив од $2,5\text{m}$.

Објекти за обезбедување

Површината на објектите за обезбедување да не е поголема од $3,0\text{m}^2$. За нив важат стандардите за монтажно-демонтажни и типски објекти.

Јавни санитарни јазли

Поставувањето на јавни санитарни јазли се врши на уредени површини, во близина на јавно зеленило, паркинг, оддалечени од влезови и излози на објекти. Истите не смеат да го

попречуваат користењето на околните објекти и јавни површини. Може да се типски објекти или да се изведени со посебен проект соодветен за избраната локација.

Тераси, шанкови и настрешници

Тераси и шанкови се поставуваат во зависност од расположивата јавна површина, при што е неопходно исполнување на условот да не се наруши урбанистичката концепција на просторот и параметрите за непречно безбедно движење од сите корисници, согласно Правилникот за урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 225/2020), особено по однос на минималните димензии на пешачки површини - тротоари, по однос на непречно користење на околните објекти и простори за јавна намена, протокот на сообраќајот (пешачки, движење на лица со хендикеп), пристап на амбулантно, противпожарно, полициско и комунално возило (возила на јавни служби).

Се забранува покривање на урбаната опрема на летната тераса со најлони. За заштита на елементите на урбаната опрема за време на врнежи истата може да се прекрие со лесен материјал или елементите да се отстранат од јавната површина. При тоа се забранува скаладирање на урбаната опрема покрај излогот и сите видливи страни на локалот кон улица и негово натрупување на куп.

На површината на која се поставува урбана опрема за организација на летни тераси дозволено е поставување на: лесно подвижни маси, столици, жардињери, ограда, чадори, настрешници или тенди.

Сите елементи на опремата што се поставува на летната тераса (маси, столици, настрешница, чадори, постаменти за чадори, жардињери, ограда и др.) не смеат да го преминуваат работ на одобрена површина.

Исклучително во пешачка зона, на плоштади и други пошироки површини без моторен сообраќај, опремата за летна тераса се дефинира со основен проект. Со основниот проект се утврдува просторот, видот и изгледот на опремата како и бојата, димензиите и др.

Јавна површина може да се користи за летна тераса за вршење на угостителска дејност со поставување само на опрема за летна тераса, а не и дополнително фрижидери, витрини и друго. Минимална ширина на површината потребна за поставување на урбана опрема за угостителство за поставување на еден ред маси со столови и клупи изнесува 1,5м.

Масите и столиците како елементи на летната тераса мора да бидат изработени од квалитетни материјали. На определени простори: пешачки зони, плоштад и во заштитени зони може да биде пропишан видот на опремата со посебен елаборат.

Сите направи за заштита од атмосферски влијанија (чадори, тенди и настрешници) поставени на една тераса треба да бидат усогласени по боја и облик и да сочинуваат една естетска целина.

Чадорите се со минималната слободна височина од 2.4м. Чадорите за сонце поставени и отворени не смеат со ниеден елемент да ја надминуваат линијата на одобрениот простор, можат да ја наткрива само одобрена површина и не смеат да биде прицврстен за подлогата.

Тендите се типски - монтажни елементи со роло механизам конзолно поставени на чело на објектот и се поставуваат доколку на јавната површина има простор за еден ред на маси и столици паралелно со сидот на објектот без потпирачи на јавната површина.

При поставување на тенди над зона во која се организираат летните тераси минималната слободна височина изнесува 3,2м.

Поставена и монтирана тендата смее да го наткрива само одобрениот простор за летна тераса.

Страните на тендата не смеат да се затвораат со најлон или било каков друг материјал или фиксна конструкција која вертикално ќе се спушта од тендата заради изградба на зимска градина на јавна површина.

Настрешница е лесен монтажен - демонтажен елемент кој се поставува на два столба кои не смеат да бидат прицврстени за јавната површина, со платно и со роло механизам.

При поставување на настрешници минималната слободна височина изнесува 3,2м.

Доколку се поставува настрешница не се поставуваат други видови на направи за заштита од атмосферски влијанија.

Страните на настрешницата не смеат да се затвораат со најлон или било каков друг материјал или фиксна конструкција која вертикално ќе се спушта до подлогата.

Оградите и жардињерите поставени на летна тераса не смеат: да излегуваат со ниеден елемент надвор од дозволениот простор за летна тераса, да бидат фиксно прицврстени за подлогата и да имаат висина не поголема од 0,8 м.

Оградите и жардињерите треба да биде изведени од квалитетни материјали со високо естетско ниво.

Во пешачките зони не се поставуваат огради или жардињери кон пешачката зона односно истите се поставуваат само помеѓу соседни летни тераси.

Покриени и отворени шанкови

Покриени и отворени шанкови се поставуваат на сквер, во парк, на кеј, покрај водни и рекреативни површини.

Покриените и отворени шанкови не смеат да се прицврстени за подлогата и мора да имаат приклучок на вода, електрична енергија и канализација.
Составен дел на локацијата на покриени и отворени шанкови може да биде и летна тераса.

Самостоечките реклами паноа

Самостоечките реклами паноа се поставуваат на пешачки и зелени површини во профилот на сообраќајниците, а во согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на РМ" бр.54/07, 86/08, 98/08, 64/09 и 169/15).

Минималната висина за слободен простор под самостоечката рекламна табла изнесува 2,4м. сметано од кота на терен.

За поставување на патоказни табли потребно е посебно одобрение од Министерство за транспорт и врски на РСМ.

Опрема за забава на деца и детски игралишта

Опремата за забава на деца може да се постави по повод државни и верски празници и други манифестации на места каде има доволен простор за тоа (поголеми јавни површини или

неизградено земјиште), во близина на паркинг простор, а просторот се дава на краткотрајно користење до 30 дена.

Детско игралиште може да се постави на изградено и неизградено градежно земјиште соелaborат за поставување на урбана опрема погодно за таа намена. Може и во уредено зеленило.

Фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци

Фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци со и без пепелници се поставуваат на јавни површини, во зависност од бројноста и потребите на корисниците.

Клупите и корпите за отпадоци се дел од урбаната опрема на градот и се поставуваат на поголема јавна пешачка површина, плоштад, поголеми пешачки патеки, на автобуски постојки од сите типови и на други локации согласно елаборат за поставување на урбана опрема.

Покрај клупите потребно е да има обезбеден попложен простор со димензии од 1,0м x 1,2м за луѓето со хендикеп.

Корпите за отпадоци може да бидат поставени: слободностоечки или прикачени за светилки или фасади на објекти.

Паркиралишта за велосипеди

Типот и локациите се определуваат со елаборат за поставување на паркиралишта завелосипеди.

Жардиньери, граничници

Жардиньери со цвеке и граничници се поставуваат со цел визуелно да се ограничи просторот определен за времени објекти и урбана опрема од слободната проодна површина или да се ограничи просторот меѓу сообраќајница и пешачка површина.

Одобрението за овие елементи е со времетраење колку и одобрението за поставување на времени објекти и урбана опрема, по што овие елементи треба целосно да се отстранат од просторот.

Максималната висина на жардиньерите и граничниците е 0.80 м.

Тезги

Тезги се лесно подвижни елементи на урбаната опрема кои се поставуваат по поводпразници и манифестации или на простори во градот определени со посебни елаборати и службата продажба на соодветни производи на пригодната намена. Не е дозволена продажба на храна. Тезгите треба да се со унифициран изглед и боја соодветни на спецификите на локацијата.

Максималната површина на тезгите изнесува 2,0 до 4,0 м², и се поставуваат и отстрануваат по завршување на дејноста.

Не е дозволено лоцирање на тезги пред влезови на јавни, деловни и станбени објекти.

Елементи за изложување на производи

Елементи за изложување на производи се витрини, полици, фрижидери.

Елементи за изложување на производи се поставуваат на јавна површина пред трговскилокали, по правило во широчината на челото на локалот, без можност за нивно поставување воуредена зелена површина.

Елементи за изложување на производи се поставува покрај зидот на локалот.

Над елементите за изложување на производи може да се поставуваат тенди за заштита, конзолно на челото на објектот без вертикални потпирачи.

Просторот што се користи за излагање на производи не смее да се оградува и затвора набило кој начин. (најлони, застакленување и слично).

2.1 Критериуми за определување на видот на урбаната опрема

За определување на типот на урбаната опрема која треба да се постави служат следните критериуми:

- функционални критериуми како што се намена, времетраење и површина наменета за вршење на дејноста;
- естетско морфолошки критериуми со што се овозможува редизајн на постојната типизација, односно морфолошка разновидност или потполна обликовна изедначеност;
- материјално експлоатациони критериуми кои ги одредуваат економските аспекти - категорија, време и објекти.

Урбаната опрема која ќе се поставува на подрачјето на општина Желино треба да ги задоволува основните барања за градбата согласно Законот за градење („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012 ,144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20).

Со поставување на урбана опрема не смее да се попречува или отежнува користењето на станбените, деловните згради и други објекти, односно нивната функција на живеење или работење, да се загрозува сигурноста на сообраќајот, да се намалува пропишаната слободна проодна површина, да се уништува зелена површина, да се намалува естетскиот и општиот изглед на околината.

Урбаната опрема со својот изглед и форма, не смее да го намали естетскиот и општиот изглед на околината, а со вршењето на дејноста не смее да се создава нечистотија, недозволена бучава и лоша миризба.

Поставување на урбана опрема се врши на начин што истата не смее на никаков начин да биде трајно прицврстена за подлогата, а поставувањето и отстранувањето треба да се одвива на брз и лесен начин и без оштетување на подлогата.

Површината што служи за употреба на урбаната опрема мора да се одржува во хигиенски исправна состојба.

При поставување на урбана опрема, не смеат да се поставуваат бариери во просторот кои можат да го попречат безбедното движење на пешаците или да го оневозможат движењето на лица со хендикеп.

При поставување на урбана опрема не смеат да се преземаат градежни зафати, а особено не зафати со кои се менуваат материјалот и нивелетата на целата површина што се користи.

При поставување на урбана опрема, не може да се монтираат платформи или рампи, освен ако служат за нивелирање на подлогата за терен во пад каде котата на едната страна од платформата се поклопува со котата на теренот и не го попречуваат или отежнуваат движењето на пешаците, а особено на инвалидизираните лица со колички.

Минималната широчина на јавната површина на која може да се постави урбана опрема, изнесува 3,2м, а за поставување на монтажно - демонтажен или типски објект од лесна конструкција истата треба да изнесува минимум 4,5м.

При поставувањето на времените објекти и урбаната опрема мора да се запазат следните стандарди: поставувањето на урбаната опрема е на минимално растојание од 0.80м од рабникот на коловозот (за кошничка за отпадоци, жардињери, реклами направи и др.) односно 1.5м до 2,5м од рабникот на коловозот (за автобуски стојалишта, киосци, дрвореди).

Минималната височина при поставување на чадори за сонце изнесува 2.4 м, а при поставување на настрешници и тенди минималната височина изнесува 3.2 м над слободната проодна површина.

Поставувањето на урбана опрема пред деловните објекти каде што се врши дејност, е дозволено само во широчината на деловниот објект кон јавната површина, доколку се исполнети стандардите од оваа одлука и условите од други прописи.

Максималната дозволена површина на која ќе се постави урбаната опрема пред деловниот објект каде се врши дејноста може да биде најмногу до 30% поголема од вкупната површина на деловниот објект запишана во имотен лист.

Површината која се издава за поставување на урбана опрема може да се даде на користење само на еден барател.

Урбаната опрема што се поставува по повод манифестиации, презентации, изложби и за вршење на угостителска дејност, секојдневно по завршувањето на работното време се отстранува од јавната површина.

При поставување на урбана опрема на тротоари, минималната слободна проодна површина од попречниот профил на тротоарот изнесува 1,5м, а во централното градско подрачје 2.5м.

Исклучок претставуваат простори кај кои во партерот постои реализирана граница помеѓу просторот за движење на пешаци и бараниот простор за поставување на опрема (столпчиња, денивелација и сл.) но просторот за движење не може да биде помал од 1,2м.

Широчината на слободната проодна површина на тротоарите се мери од рабникот на коловозот или на велосипедската патека. Доколку на тротоарот има дрвја, комунален или рекламен објект, широчината на слободната проодна површина се мери од граничникот на дрвото или од најистакнатата точка на пречникот на дрвото, на комунален или рекламен објект, во правец на делот од јавната површина што е предмет на користење.

Поставување на урбана опрема не е дозволено на делот од тротоарот во зоната на свртување на улицата, односно во зоната на вкрстување на улиците (магистрални и собирни), која изнесува минимум 8,0м од пресечната точка на двете регулациони линии.

Доколку пешачката површина е поголема од 5,0м во радиусот на свртувањето дозволено е поставување на урбана опрема за летна тераса при што треба да се запази проодна површина со ширина од 2,5м од работ на коловозот односно од најистакнатиот елемент (дрво, комунален или рекламен објект).

При поставување на урбана опрема, сопственикот е должен да обезбеди:

- соодветни услови и согласности за приклучување на инфраструктурни мрежи за предвидениот временски период (електронапојување, водоснаб-дување и канализација, мрежа за телефонија, електронски комуникации и сл.) од соодветните јавни претпријатија и други правни лица (даватели на услугите) односно од субјектите кои стопанисуваат со објектите на инфраструктурата.

- примена на современи градежни материјали кои овозможуваат монтажно демонтажни конструктивни елементи, типски елементи, современо архитектонско обликување, препознатливост на функцијата, репрезентативност на урбана опремата за дејностите од кои тоа се очекува, принцип на повеќеводни кровови - со ниско слеме, обезбедување пристапност за лица со посебни потреби и инвалидитет и сл.

- согласност од сопствениците на градежната парцела во сопственост, кога земјиштето се користи во јавна употреба согласно закон.

При поставувањето на урбантата опрема, покрај критериумите наведени во оваа програма мора да се почитуват и специфичните услови на локацијата, интензитетот на пешачкото движење и видот на дејноста која се врши и слично.

Доколку површината за која се бара поставување на урбана опрема е во границите на опфатот на заштитено подрачје или објект или за неа е утврден посебен режим на користење, потребно е да се прибави претходно мислење од органот на државната управа надлежен за работите на заштитата на културно-историското наследство, односно на природата.

Урбантата опрема се поставува согласно Програма и истата може да биде со различни димензии зависно од дејностите кои се извршуваат.

При поставување на урбана опрема се користи модуларен систем за објекти во кои се извршува иста или слична дејност, со можно мултилицирање на модулите за зголемување на вкупната површина на урбаната опрема.

Урбаната опрема може да бидат само на едно ниво, со максимална висина на венец до 3,5м и висина на слеме добиена со минимален нагиб зависно од видот на употребениот кровен покривач (само како заштита на објектот), со кота на приземје не повисока од 15см.

2.2. Дејности кои можат да се вршат во објекти на урбана опрема

Со урбаната опрема можат да се вршат дејности во согласност со член 2, став 4 од Закон за градење ("Сл.весник на РМ" бр. 130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012 ,144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14,42/14, 115/14,149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20).

3. Начин и услови за поставување и одржување на урбана опрема

Согласно Закон за градење ("Сл.весник на РМ" бр130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012 ,144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14,42/14, 115/14,149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20), урбана опрема се поставува на јавни површини кои претставуваат градежно изградено земјиште и уредено земјиште без притоа да се нарушува основната намена на просторот и безбедноста на сообраќајот. Потребата за поставување на урбана опрема ја утврдува Советот на Општина Желино.

Урбаната опрема се поставува по добиено одобрение за поставување на урбана опрема, кое го издава градоначалникот на општина Желино.

Микролокацииските услови претставуваат извод од графичкиот и текстуалниот дел на Програмата за поставување на урбана опрема.

Општина Желино на почетокот на секоја календарска година ги објавува потребите од определување на локации за поставување на урбана опрема и нивно дислоцирање или задржување и во наредниот програмски период.

Формата и содржината на одобрението и начинот на неговото издавање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управувањето со градежното земјиште.

Согласно Правилникот за формата и содржината на Одобрението за поставување на урбана опрема и начинот на неговото издавање (Сл.весник на РМ бр.123/08), Одобрението за поставување на урбана опрема се издава на образец во формат А4.

Точно позиционирање на урбаната опрема, го одредува стручна служба на Општина Желино.

Општина Желино согласно Законот за градење ("Сл.весник на РМ" бр. 130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012, 144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20) води регистар на издадени одобренија за поставување и отстранување на урбана опрема, а формата, содржината и начинот на водење на регистерот ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управувањето со градежното земјиште.

Поставување урбана опрема на јавни површини, за чие одржување е надлежна Општина Желино, се врши врз основа на одобрение за поставување на урбана опрема. Одобрението го издава градоначалникот на општина Желино.

Доколку урбаната опрема се поставува за вршење дејност на јавна површина пред деловен простор, одобрението за поставување може да се издаде само ако корисникот на деловниот простор обавува примарна дејност согласно член 2 од Законот за градење.

Кога површината пред деловниот простор на која се бара да се врши дејност се наоѓа на земјиште во сопственост, потребно е само одобрение за вршење на дејност пред деловен простор.

Времетраењето на одобрението за поставување на урбана опрема може да биде:

- дневно, за време од 24 часа (манифестации, презентации и др.)
- краткотрајно, за период до 30 дена (манифестации, презентации, изложби и др.)
- сезонско, за период од 3 до 7 месеци (трговија на мало и др.)
- годишно, за период до 1 година (угостителство, трговија, градилиште и др.)

За добивање на одобрение за поставување на урбана опрема заинтересираниот субјект поднесува барање до градоначалникот на општина Желино, со потребната документација во прилог.

I. За урбана опрема која се поставува за вршење дејност, и тоа: продажба на билети за јавен превоз, весници, сувенири, цвекиња, сладолед;

1. Основен проект за урбана опрема изработен врз основа на микролокациски услови од Програмата;

2. доказ за регулирано плаќање на комуналната такса;

II. За урбана опрема која се поставува за вршење дејност и тоа: тераси со или без настешници, покриени и непокриени шанкови:

1. Основен проект изработен врз основа на микролокациски услови од Програмата;

2. Доказ за регистрирана дејност на барателот - Извод од Централен Регистар;

3. Доказ за регулирано плаќање на комуналната такса;

4. Извод од Програма, со микролокацијски услови;

III. За поставување на детски игралишта, јавни санитарни јазли, дополнителни монтажно-демонтажни паркинг простори, реклами паноа, типски објекти за обезбедување кои се во функција на дипломатко-конзулатарните претставништва, и објекти на органите на државната управа и на резиденцијалните објекти:

1. Извод од Програма, со микролокацијски услови;

2. Основен проект изработен врз основа на микролокацијски услови од Програмата; За светлечки реклами паноа основниот проект треба да содржи и фаза Електрика.

IV. Клупи, чешми, корпи за отпадоци, телефонски говорници, автобуски постојки, платформи за јавни манифестации на копио и на вода, и останати видови на урбана опрема која не се однесува на вршење дејност:

1. Извод од Програма, со микролокацијски услови;

V. Фонтани

1. Извод од Програма, со микролокацијски услови;

2. Основен проект изработен врз основа на микролокацијски услови од Програмата.

VI. Урбана опрема од културен и верски карактер

1. Извод од Програма, со микролокацијски услови;

2. Основен проект изработен врз основа на микролокацијски услови од Програмата.

VII. Зона на урбана опрема во функција на туристички, културни и спортски настани, детско игралиште и фонтани

1. Извод од Програма, со микролокацијски услови

2. Основен проект изработен врз основа на микролокацијски услови од Програмата.

Постапката по барањето ја спроведува надлежниот Сектор за урбанизам, комунални дејности и заштита на животната средина при Општина Желино (во натамошниот текст надложен Сектор при ОЖ).

Надлежниот Сектор при ОЖ врши увид на лице место и проверка на документацијата која се доставува во прилог на барањето, од аспект на усогласеноста со одредбите на законите и прописите донесени врз основа на закон и критериумите, начинот и условите за поставување на урбана опрема наведени во оваа програма.

Одобрението за поставување на урбана опрема пред деловен објект се издава на име на барателот, физичко или правно лице кое ја обавува дејноста во деловниот објект. Во зависност од тоа дали барателот е во својство на сопственик или закупец на деловниот објект кон барањето за

користење на јавна површина за поставување на урбана опрема се приложува имотен лист не постар од 6 месеци за барател-сопственик на деловен објект и важечки договор за закуп со сопственикот на деловниот објект за барател-закупец, во кој случај Одобрението за поставување на урбана опрема се издадава за период не подолг од времетрањето на договорот за закуп.

Одобрението за поставување на урбана опрема може да престане да важи пред истекот на времето за кое е дадено доколку:

- урбаната опрема е поставена спротивно на издаденото одобрение за нејзино поставување,
- престане важењето на одобрението за вршење дејност,
- не се постапува по акти на надлежни инспекции, издадени со вршењето на инспекциски работи во рамките на нивните овластувања,

Во случаите од претходно наведеното, ново одобрение нема да се издаде во наредниот период од 6 (шест) месеци.

Одобрението за поставување на урбана опрема пред деловен објект може да престане да важи пред истекот на времето за кое е дадено доколку од било кои причини престане да важи договорот за закуп на барателот-закупец со сопственикот на деловниот објект.

Одобрението за поставување на урбана опрема пред деловен објект може да престане да важи пред истекот на времето за кое е дадено доколку во имотен лист се промени сопственоста над деловниот објект.

Во овие случаи ново одобрение може да се издаде на нов барател кој кон барањето ќе ги приложи претходно наведените прилози.

Јавната површина на која се однесува издаденото одобрение за поставување на урбана опрема, имателот на одобренијата не може да ја оздаде или пренесе на користење во закуп или подзакуп на друго лице со договор за деловно-техничка соработка, ниту со било кој друг правен акт.

Даденото одобрение за поставување на урбана опрема не значи ослободување од обврската за исполнување на други услови пропишани со закон.

7. Извори на финансирање на програмата

Програмата за поставување на урбана опрема на подрачјето на општина Желино се финансира од буџетот на општината.

7.1 Трошоци за поставување, одржување, дислокација и отстранување на урбана опрема

Трошоците за поставување, одржување, дислокација и отстранување на урбанизата опрема паѓаат на товар на инвеститорот, физичко или правно лице.

8. Динамика на реализација на програмата

Динамиката на реализацијата на програмата ќе зависи од створените правни и технички услови.

9. Вршење надзор

Вршењето надзор над поставувањето, задржувањето, дислокацијата и отстранувањето на урбаната опрема е во согласност со Законот за градење („Сл.весник на РМ“ бр. 130/09, 124/010, 18/011, 36/011, 54/011, 13/012, 144/012, 25/013, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20).

10. Преодни и завршни одредби

Реализацијата на Програмата ја врши Градоначалникот на општина Желино во соработка со Секторот за урбанизам, комунални работи и заштита на животната средина при Општината.

Оваа Програма влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен гласник на Општина Желино,"

Бр. 08-1636/13
29.11.2023 год.

Желино

Претседател
на Советот на Општина Желино,
Бујар Бафијари с.р.